

HOPP.

Svenska kyrkan

SLÄPP INTE TAGET OM DIN RÄTT

ERIK VÄLJER ATT DELA SIN SMÄRTA

LUTHER – EN SOCIAL CITATMASKIN

TEMA :
FRIHET

SAMTIDSKONST FÖRVANDLAR

TÄNK KRITISKT!

ATT FÅ EN DAG TILL

ORIGINALET MÄSTER FRITZ

2017
SVENSKA
KYRKAN
UPPSALA

FRIHET

– ATT CYKLA, MÖTAS OCH VÅGA ALLVARET

”Nu släpper jag taget”, sa pappa, och så upptäckte jag att jag kunde cykla själv. Vilken känsla av frihet - att kunna cykla själv! Jag vet inte hur gammal jag var, men känslan minns jag, och att cykeln var röd.

Vilket ord berättar bäst vad reformationen handlar om? Vi har fastnat för frihet, för det var ju friheten Martin Luther sökte och fann. Den reformation som Martin, hustrun Katarina, den gode vännen Philipp med flera drog igång i början av 1500-talet i Tyskland har betytt mycket för vårt land och vår kyrka.

Luther ville reformera sin kyrka och sitt samhälle för att människor skulle få leva i frihet. I dag är friheten hotad i Afghanistan, Turkiet och Zimbabwe, läser vi längre fram i tidningen.

Att tala om ofrihet i Sverige känns inte riktigt rättvist i jämförelse, men i vår tid när sanningar ifrågasätts och fakta fejkas så vill det till att vi håller fast vid friheten också här hemma.

Yttre och inre frihet kan, men behöver inte, hänga ihop. Hemma hos många Uppsalabor, på skolgårdar och arbetsplatser pågår alltid någon kamp för att känna frihet. Allas liv är begränsade på något sätt, ibland syns det, ibland inte.

”En kristen människa är den friaste herre över allting och ingen underdånig – en kristen människa är den tjänstvilligaste tjänaren under allting och alla underdånig”. Det är ett av Martin Luthers många bevingade ord. Han brottades med sin tro och sitt liv, och så en dag bara hände det: han förstod det där som Jesus predikat om.

Att vara kristen är att vara fullt fri och helt bunden av kärlek till Gud och människor.

Att leva i den friheten är inte lätt. Ena dagen cyklar man i diket, nästa dag får man upplevelser som man inte trodde var möjliga. Fråga en mystiker.

För många är musiken en möjlighet till möte med både sig själv och andra. Genom tider och traditioner har friheten tonsatts, från slavarnas ”Oh freedom” på bomullsfälten till den så ofta önskade bröllops-sången ”Sång till friheten”.

För andra är det bilden, som foto, film eller måleri, som visar vägen till frihet. Både form och färg signalerar. Såg du den violetta färgen på framsidan? Den är vald med tanke på kyrkans årstid, fastan före påsk. Violet är en färg som symboliserar eftertanke och passar bra på bilder av Luther, som brottades med botgöringen.

Det är viktigt att våga vara allvarlig ibland, vilket vi är så här års i kyrkan. Välkommen till gudstjänster och musik, du som just nu behöver bilder och berättelser för att tolka livets berg- och dalbana. När nästa HOPP kommer är både sommaren och solen här – men till dess, med Luthers ord ur hans egen påskpsalm: må Gud som vår glädjes sol lysa över dig!

Annica Anderbrant, domprost

Hopp ges ut med 4 nummer per år och distribueras till alla hushåll i Uppsala pastorat

Ansvarig utgivare Annica Anderbrant **Redaktörer** Karin Andersson Lundkvist Henrik Viberg

Redaktion Christina Jutterström Jonas Lindberg Kajsa Måhl Dag Tuvelius Maria Wingård

Kontakt uppsala.hopp@svenskakyrkan.se 018-430 35 00

Tidningen Hopp finns på svenskakyrkan.se/uppsala/hopp

Form Lars-Erik Elebjörk **Tryck** Wikströms Tryckeri

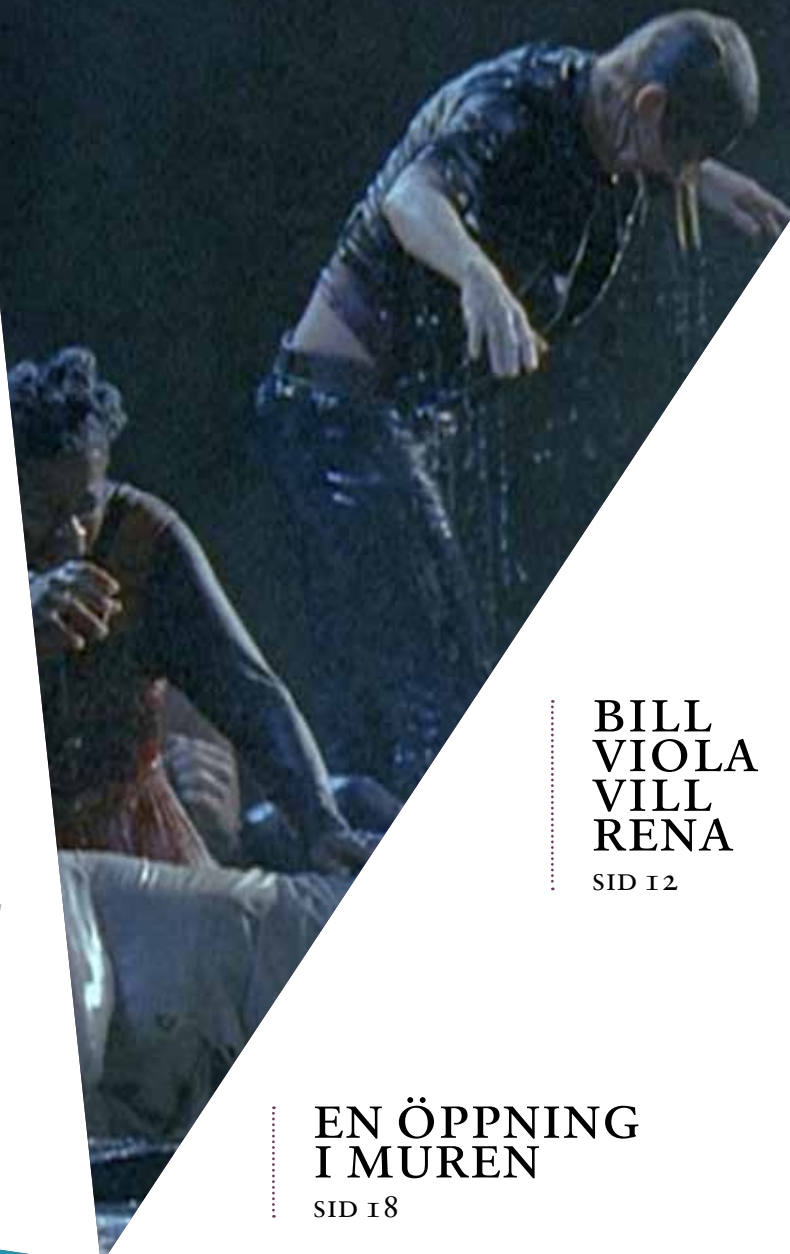
Upplaga 90 000 ex **Distribution** Bring

Svenska kyrkan
UPPSALA

Uppsala pastorat består av Gamla Uppsala församling, Gottsunda församling, Helga Trefaldighets församling, Uppsala domkyrkoförsamling samt Vaksala församling

MUSIK SID 8
KVINNORÄTT SID 9
#STOLTMEDLEM SID 17
ZIMBABWE SID 17
ÅKE OM FRITZ SID 20
GÄSTKRÖNIKA SID 21
AKTUELLT SID 22

INNEHÅLL NUMMER ETT

BILL
VIOLA
VILL
RENA
SID 12

EN ÖPPNING
I MUREN
SID 18

VÅGAR
TA I DET
SVÅRA
SID 4

KARIN OM
LUTHER OCH
SPIKARNA
SID 14

ERIK SJUNGER BORT MÖRKRET

Text Matilda Nilsson **Foto** Patrik Lundin

Erik Boström är operatör.
Han kan sjunga av själ och hjärta.
Hans starka stämma ger dig gåshud.
Men hans minnen är svåra.
Barndomstraumat finns alltid med.

Nu vill han berätta.

Det är bitande kallt. Dagen efter nyårsdagen. I Vaksala kyrkcentrum är det nästan tomt. Vi glömmet tända lyset innan vi sätter oss vid ett bord. Det känns rätt på något sätt. Vi ska ändå prata om det mörka. Om det som Erik lärt sig att inte tala om.

Men nu har han bestämt sig. Dags att släppa smärtan fri. Han vill vara ärlig med vem han är. Det som hände, den där dagen i december, har ändå påverkat honom så mycket.

Det var hans brors tioårsdag. Hade han överlevt skulle han vara 40 nu. 30 år sedan. Så länge sedan att Erik Boström nästan börjar glömma minnet av sin bror.

Minnet av det som hänt har alltid varit suddigt.
– Jag inbillar mig kanske att jag minns. Men nej, jag minns inte så mycket. Jag har hört berättas och jag har kanske inbillat mig. Det är inte så mycket jag tänkt över. Det är bara fragment.

Hans mamma blev sinnesförvirrad och dödade Eriks storebror. Erik Boström fick också skador. När han kom tillbaka till skolan hade han ett stort bandage på huvudet. Vi som växte upp i Årsta och Vaksala minns. Själv var jag också ett barn.

Det kändes som han var gjord av glas. Vi skulle inte fråga. Aldrig prata om det som hänt.

Jag gick inte fram och sa att jag var ledsen. Höll ett avstånd. Ville inte att han skulle gå sönder.

Han är två år yngre. Två år är långt på skolgården.

Det handlar inte om skuld. Det har det aldrig gjort för Erik. Hans mamma lider av sinnessjukdom, kanske drabbades hon av en psykos. Ändå finns frågor som lämnats obesvarade. För att skydda Erik höll man tyst.

Under hela grundskolan talade Erik Boström aldrig om sin bror. Det var som om han inte funnits.

Men tystnaden blev en mur, ”ett mörka” eller ”mörker” som Erik säger. Musiken blev Eriks frögörare.

– Ibland kan jag känna att jag får ta lite för stor plats. Trycket blir för stort. Det finns för mycket att uttrycka hela tiden och för mycket känsla som jag vill förmedla. Det har byggts upp under hela livet och så får det äntligen komma ut i musiken. Musik kräver både hjärta och hjärna. Jag har kommit väldigt långt på hjärta, säger Erik Boström.

Vill mer än instrumentet klarar

Hans musikkarriär är imponerande rask. Han har gått från utbildning till utbildning. Så snabbt att han nästan inte hann med själv.

Efter att han kom in på Operahögskolan började tempot skava. Eriks talang kändes för stor. Den gick inte att tygla. Känslorna var för mäktiga.

– Jag vill mer än vad instrumentet klarar av. Det blir övermäktigt. Sång är frigörande, men ska man göra en karriär på den får det inte ta över ens person. Det är hjärta och känsla liksom. Det tekniska kunnandet, och musikaliteten – det måste också finnas med.

Erik har ständigt varit på väg, jagat uppåt i karriären. När romanserna och den klassiska musiken fångade honom släppte alla barriärer. Han kunde sjunga ut de känslor han gömt. Sjunga starkare och mer och bättre.

Musiken har alltid funnits där. Han är uppväxt med den. Hans pappa Lars Boström har i många år

arbetat som organist i Vaksala församling.

Vid juletid brukar Erik Boström sjunga i Vaksala kyrka. Midnattsmässan är populär. Varendra kyrkbänk fylld.

Vi är många som känner igen varandra. Som inte känner varandra, men vuxit upp sida vid sida. Vi nickar lätt.

När Erik ställer sig vid altaret är församlingen tyst. Vi vill höra honom. Känna hur sorg kan bekämpas med skönhet.

Håren reser sig på armen. ”Oh, helga natt.” Så starkt att musikanläggningen sprakar. Eriks röst har inga begränsningar. Den når himlen eller längre. Den skär rakt in i hjärtat. Så vackert. Vill säga att vi är här nu. För hans skull. Bara för hans skull.

Möjlighet efter möjlighet presenterade sig för Erik. Hans talang tog honom framåt. Men Erik tycker inte han presterade tillräckligt. Han gled igenom utbildningarna, men tog inte till sig av det som lärarna sa.

Han är en man med pondus. Rakryggad, stolt, artig och belevad. En man i karriären. En operatenor. Han har stått på stora scener och delat av sig själv. Där är han i sitt esse. Hans röst kan dåna. Han är mäktig.

Allt kraschade

Men för tre år sedan hjälpte inte ens musiken. I Stockholm, mitt i karriären, kraschade allt.

Det som varit kom plötsligt i kapp. Efter Operahögskolan saknade Erik jobb. Han saknade pengar. Inget funkade. Han fick flytta hem till sin pappa.

Eriks far har alltid varit en stabil punkt. De har en nära relation.

För första gången i sitt liv sökte Erik Boström psykologisk hjälp. Han hade aldrig behövt det förut.

Med kognitiv beteendeterapi (KBT) tog sig Erik tillbaka. Han fick lära sig att lägga bitarna på plats. Reda ut sina tankar, vad som varit och bara prata ut om det.

I dag lever han mer med det ”mörka”, och han tränar på att sluta dölja det.

– Jag har tänkt så många gånger, hur ska jag kunna göra en sådan här intervju? Hur ska jag kunna hålla på med musik? Tänk om jag blir känd. Nu sitter jag till slut här och vet inte vad jag ska säga. Och jag har ju tänkt igenom det många gånger, men fortfarande vet jag inte hur jag ska formulera mig. För det är länge sedan.

Eriks minnen av sin bror är dimmiga i dag. De bråkade mest, så som barn gör. Och storebror Martin Boström höll sig undan. Han läste böcker eller byggde legokonstruktioner som vann pris.

– Han var speciell, säger Erik varmt.

Martin var duktig i skolan, men visst märkte Erik att han hade det svårt också. Han blev mobbad. Fick alltid byta skolor. Det var alltid han som fick flytta.

Erik var den vilde lillebrodern. Han som sprang över skolgården, jagade och jagades.

I Vaksala kyrkcentrum är det en stillsam, lugn och fundersam man jag möter.

– Efter det som hände blev jag den passive i stället. Jag har väl blivit skadad på det sättet. Jag har alltid varit tvungen att forma en person. Jag har kanske inte hittat rätt väg hela tiden och har kryssat emellan frågor och försökt hitta rätt svar för att folk inte ska undra. Och det är ju helt omöjligt. Så då blir man konstig i sina svar.

Jag lyssnar på inspelningen. Den första halvtimmen får Erik harkla sig många gånger. Vi återkommer flera gånger till hans svåra trauma. Intervjun blir över en och en halv timme. Eriks röst blir stadigare, tydligare och starkare. Det här är hans historia. Inte min, inte mina barndomsminnen.

Första gången sedan tragedin

Det var först i gymnasiet som Erik började berätta om sitt barntrauma. Som han kände att han kunde lita på sina närmaste.

– Jag berättade för en kompis som jag hade i gymnasiet, det var första personen som jag berättade för. Rädslan har alltid funnits för hur andra ska ta det. Det handlar om sinnessjukdom i familjen. Det är alltid frågan hur folk ska ta det.

Det var första gången sedan tragedin som Erik talade om sin bror.

– Det är ganska hemskt när jag tänker över det. Hela grundskolan liksom. Att inte tala om en så central del. Det är svårt att hitta hjälp också när man faktiskt sluter sig och även skolan ser till att man sluter sig. Det har jag tänkt på många gånger: Varför?

Via KBT:n fick Erik en bok med punkter om hur folk reagerar runt omkring en vid trauman.

– Det tog mig väldigt, faktiskt. Att bara läsa de här punkterna. Hur folk pratar om döden, just det här att lägga locket på, att inte våga ta i saker.

På något sätt började det som varit klarna, och efter terapin har livet börjat falla på plats. Erik har

fått jobb som lärare på deltid och behöver inte oroa sig för ekonomin. Nu är han fri att ta de musikaliska uppdrag han får. Att sjunga av glädje. Inte för att tjäna pengar.

Delar musiken

Och hans meritlista är strålande. På Teater Alma i Stockholm hade han rollen som Gustav III och hans skådespeleri fick kritikerberöm. Han har också sjungit i bland annat La rondine av favoritoperakompositören Puccini. Nyligen satte han upp Liten Karin och Den bergtagna med Knivsta Operatrio. Bakom uppsättningen i Knivsta var även Erik Boströms sambo Nina Hamrén. Också hon sångare inom opera. De lär av varandra. De delar musiken.

I dag börjar Erik Boström lära sig att tygla sin röst, att låta musiken vara mer teknisk och musikalisk.

Erik Boström drömmer om Tysklands operascen, men samtidigt trivs han bra med livet i Knivsta.

– Jag känner att jag börjar hitta glädjen i musiken igen. Det är roligt, och jag har fått en mognad också. Jag sjunger en annan repertoar, attackerar det på annat sätt, även tolkningen av texter har blivit mognare. Det ger mig utrymme att fylla musiken på annat sätt.

Vad som väntar närmast är ännu oklart. Men i dag vet Erik vem han är: han är musiker. Hans sång rymmer både hjärna och hjärta.

KRÄV ATT ARTISTEN TAR EN PAUS

Text Kent Wennman, Kulturhjältarnas ekonomiska förening

Foto Stewen Quigley

Parksnäckan, Uppsalas finaste sommarscen, belägen mitt i Uppsala stadsträdgård fyller 50 år sommaren 2017. Det har nog inte undgått någon att sommarscenen fått ett rejält lyft de senaste tre åren. Tanken är att utveckla innehållet men samtidigt slå vakt om Parksnäckans traditioner och värdegrund. Vi ville kunna erbjuda besökarna mat och dryck och därmed också förstärka mötesplatsen. Ja, mötesplatsen är nog det som är det viktigaste för oss.

Varje konsert är ett möte mellan artist och publik men samtidigt som vi måste slå vakt om genrebredd, genusperspektiv och åldersspridning på scenen får vi inte glömma bort besökarnas möte med varandra.

För vi är övertygade om att det är i just det mötet som de goda krafterna föds och stärks. När personen bredvid oss i bänkraden är en människa i en helt annan generation väcks nyfikenheten. Hur kommer det sig att vi, trots sådan skillnad i ålder, gillar samma artist? När den unge mannen på vår andra sida berättar att han är från Syrien och vi båda konstaterar att den vegetariska lasagnen smakar underbart så krymper avstånden, både de geografiska och själsliga. Eller när personer med olika funktionshinder samlas nedanför scenen och dansar helt oblygt och vi andra

”normaltokiga” inser att vi har mycket att lära när det gäller att ta vår självklara plats och göra det som faller oss in.

Ja, under åren jag jobbat på Parksnäckan har jag både själv varit med om och bevittnat andras helt fantastiska möten människor emellan och därför har ”inkludering” och ”mötesplats” blivit lite av ledord i vår organisation. Det handlar inte om regelverk eller system utan har bara fallit sig naturligt. Alla arrangörer borde egentligen kräva att artisten tar paus så att publiken får mötas och hinner prata med varandra. Annars blir besökaren bara en passiv konsument.

Mångfald har de senaste åren blivit något av ett skällsord. Många ser mångfalden som ett problem, ett hot eller en orsak till samhällets problem. Men den som stått på Parksnäckan en kväll och tittat ut över publikhavet och sett hur människor i alla åldrar och med olika ursprung möts, sjunger, skrattar och dansar inser att det är just mångfalden som berikar och utvecklar oss.

Utöver kvällsprogrammen gör vi också barn- och familjeprogram, Barnens parksommar, under juli månad. Parksnäckan erbjuder något för alla åldrar. Jag ser nu fram emot sommaren, hoppas vi möts!

HÅLL FAST VID DIN FRIHET

Text Anna-Lena Arreborn

Foto Anders Tukler

Yildiz Atay kämpade för kvinnors och barns rättigheter och sattes i fängelse för sitt arbete. Sahar Eyvasi upplevde i sitt hemland att hon sågs som ett objekt. Två kvinnor med skilda erfarenheter har var för sig sökt och delvis funnit friheten i Uppsala – och de är båda överens om att rätten till frihet hela tiden måste bevakas.

I fängelset lärde sig Yildiz Atay att läsa. De hundratalet politiskt aktiva kvinnor som satt inlåsta tillsammans hade inte mycket, men de hade tid, och de hade kunskaper som de delade med varandra. Att läsa, skriva, måla – och så världshistoria.

– Om jag kunde språket bättre skulle jag vilja berätta för människor om kvinnans starka roll genom historien, säger Yildiz. I hemlandet Turkiet kämpade hon för kvinnors och barns rättigheter. Det blev med tiden problematiskt och hon levde under ständiga hot. Efter flera år i fängelse blev situationen ohållbar och år 2008 valde hon till slut att söka asyl i Sverige.

Frustration över att vara kvinna

22-åriga Sahar Eyvasi lämnade hemstaden Kabul i Afghanistan och kom till Sverige för ett år sedan.

– Jag kände frustration över att vara kvinna i Afghanistan, eftersom vi inte räknas som hela människor där, säger hon. Som kvinna var jag bara ett objekt, en sak, och när jag kom hit trodde jag att jag skulle bli sedd på samma sätt här. Nu efter ett år känner jag mig fri att vara den människa jag är.

Både Yildiz och Sahar kom hit med vetskapen om att Sverige är en demokrati där det finns lagar som reglerar kvinnors rättigheter. Men Yildiz har ändå förvånats över hur mycket som fortfarande finns dolt under ytan.

– Kvinnors och barns rättigheter når hela tiden nya framgångar här och det speglas i lagen. Men livet handlar inte bara om ekonomiska rättigheter och jämlikhet utan man måste hela tiden hitta ny styrka

Jag kände en frustration över att vara kvinna i Afghanistan, eftersom vi inte räknades som hela människor där.

Sahar Eyvasi

Träna svenska

Yildiz och Sahar tränar svenska hos Nybyvision, en diakonal verksamhet i Uppsala med inriktning på språk, integration och arbetsliv. Se fler möjligheter att utveckla ditt språk: svenskakyrkan.se/upsala/pratasvenska

och inte nöja sig med det man har. Kvinnor i Sverige är så passiva, de nöjer sig med det de har och är inte villiga att kämpa för sin rätt på samma sätt som jag är van vid.

Språk öppnar dörrar

Yildiz är trött. År av ständig flykt och väntan på uppehållstillståndet har satt sina spår.

– I Turkiet var jag väldigt aktiv. Här har jag passiviserats. Språket är givetvis viktigt. Det har varit många år av osäkerhet kring uppehållstillståndet och jag har inte kunnat koncentrera mig på svenskan. Jag levde länge på flykt medan livet gick vidare. Hade jag fått veta tidigare att jag får stanna så hade jag kanske kunnat utbilda mig snabbare och kunnat komma längre.

För Sahar har språkinläringen i stället gått snabbt. Hon menar att nu när hon bor i Sverige är det svenska hon vill tala.

– Jag känner att det är språket som öppnar dörrar. Jag vill lära mig svenska för att kunna visa att jag kan saker och att jag kan bidra. Men också för att visa att även jag har rättigheter.

Att komma till just Uppsala är en fullträff. Ett nytt liv i en universitetsstad ger Sahar det självförtroende som krävs för att börja utbilda sig. Att inte vara utbildad är en brist hon länge känt men nu får möjlighet att överbrygga. Målet är Sahar helt säker på. Hennes barndomsdröm var att bli forskollärare och nu ser hon det som självklart att det är vad hon ska arbeta med i framtiden, i Sverige.

– När jag var liten i Afghanistan tvingades barn att jobba i stället för att få kärlek och möjlighet att leka. Man kunde inte säga ifrån som barn, då blev man misshandlad. Nu som vuxen vill jag mest av allt förhindra att barn och kvinnor någonsin förolämpas eller nedvärderas.

Både Sahar och Yildiz anser att mänskliga rättigheter hela tiden måste hållas under uppsikt, av alla. Att vi hela tiden måste tänka frihet, för oss själva och andra, så att fria värderingar inte hotas.

– Många som kommer till Sverige kommer från hårt hållna kulturer och blir överväldigade av friheten här. Men frihet, det är inte sådant som att dricka alkohol och ha sex, menar Yildiz. Att leva medveten om sin omvärld och tänka fritt, det är verklig frihet. Vi måste vara överens om att alla ska kunna leva fritt och vi måste bli fler och ännu fler som vill samma sak.

– En sak som förvånade mig ... tillägger Sahar. Jo, det är så att jag är lite troende, och efter en tid här i Sverige kände jag att jag ville be. Jag gick till en kyrka och frågade prästen där om det gick bra att jag bad där. Att jag tilläts göra det kändes helt enormt, att jag som afghansk kvinna fick lov att be i en svensk kyrka. Sådan frihet hade jag inte sett förut!

Kvinnor i Sverige är så passiva, de nöjer sig med det de har och är inte villiga att kämpa för sin rätt på samma sätt som jag är van vid.

Yildiz Atay

EN BILDUPPLEVELSE SOM SKÖLJER ÖVER DIG VIOLAS VIDEOKONST SKAPAR RÖRELSE I DOMKYRKAN

Text Henrik Viberg **Foto** Kira Perov /Bill Viola Studios

Den internationellt välkände konstnären Bill Viola tar i höst plats i domkyrkan med ett flertal videoverk. Detta som en del i uppmärksammandet av reformationen, berättar Kristin Windolf Granberg, präst i Uppsala domkyrka, som gläder sig åt att Violas konst blir tillgänglig för Uppsalaborna:

– Det har i alla tider funnits musiker och konstnärer som gestaltar det kristna budskapet i våra gudstjänster och på våra kyrkväggar. Under de senaste hundra åren, minst, har samtidskonsten inte haft någon större plats i kyrkorummet och det här avståndet har bara ökat och ökat.

– Nu vill vi undersöka om det finns samtida bildkonstnärer som skulle kunna gestalta reformationens bärande idéer men som också har ett genuint, unikt uttryck och som kan tala till dagens människor. Vi fastnade för Bill Viola som i trettio års tid har ställt ut i världens största gallerier och museer – och även i katedraler.

– En av den kristna mystikens tankar är att Gud inte går att gestalta och i Bill Violas verk finns ett drag av detta. Målgruppsmässigt går han hem i vår tid. Tittar man på Violas bilder så är de målningar som rör sig. Det är inga videoverk i vanlig bemärkelse eftersom de håller så långsamt tempo och är både meditativa och

tålamodskrävande. Tar du dig tid att stå inför verken blir de mycket berörande, säger Kristin Windolf Granberg.

– Ett bärande element i Violas konst är vatten som rening, transformation, reformation. Hans bilder syftar till att människor ska förvandlas i mötet med konstverket.

Uppslaget: En beskuren stillbild från Bill Violas *Tempest (Study for The Raft)*, 2005, ett av de verk som ställs ut från 1 september i Uppsala domkyrka. Violas videokonst kommer även att finnas på Uppsala konstmuseum.

OM JAG SÄGER MARTIN LUTHER, VAD TÄNKER DU PÅ DÅ?

Text och foto Henrik Viberg

Illustration Jan-Allan Stefansson

Gladlynt befriare eller skuldyngd tråkmåns? Bilderna är många av reformationens förgrundsgestalt Martin Luther. Karin Johannesson, präst och docent i religionsfilosofi, har många tankar och stor kunskap om den slagkraftige munken och har just skrivit en ny bok om honom.

När jag bad ett par gymnasieelever ge sin bild av Martin Luther svarade de spontant att han var en människa som ville göra skillnad. Och, förstås – att han spikade upp sina teser på kyrkporten i Wittenberg.

– Luther hade ingen plan från början, men han såg en praxis i kyrkan som hämmade människor. Han reagerade mot kyrkans skrämselfpropaganda och var övertygad om att något måste göras för Guds och människors skull.

– En sak är kul med spikandet – man är inte till hundra procent säker på att Luther gjorde det! Men kyrkporten var universitetets anslagstavla, så det var inget konstigt. Philip Melancton rapporterar att det var så det gick till med Luthers teser. Han var i och för sig inte där, men det blev en bra historia!

En av de tillfrågade menade att Luther reagerade mot att enskilda drog nytta av kyrkan.

– Ja, och han var inte ensam om den reaktionen i sin tid, det gjorde även till exempel tänkaren Erasmus av Rotterdam. Det handlade inte bara om personlig vinning utan också om svågerpolitik och en inre sekularisering. Handel med ämbets titlar, överdrivna rikedomar, klasskillnader i klosterlivet...

Var Luther en stark ledare?

– Definitivt! När han var i sitt esse var han väldigt bra på att tala och få folk med sig. Han satte ord på saker som många kände igen och var helt klart karismatisk.

En annan av gymnasisterna uppfattade det som att Luther införde protestantismen som en "mildare" form av kristendom...

– Att kalla protestantismen för mildare säger ju något om "de andra" som då antas stå för något hårdare? Om vi intar 1500-talsmänniskornas perspektiv så var det inte alltid så att de kände sig befriade av en mildare kristendom, tvärtom kände nog många att de blev fräntagna något väsentligt. Till exempel bikten, som kanske för flera var ett mildare alternativ än att, som Luther själv, vara väldigt insnöad på synd och syndernas förlåtelse.

Något som då och då märks är att Luther förknippas med plikttänkande.

– När jag träffat människor som har problem med "Luther på axeln" handlar det ofta om äldre personer som växt upp med att lära sig Lilla katekesen utantill och fått inpräntad vikten av att ha "rätt lära". Då är det lätt att förknippa hela lärobiten med mannen bakom det hela.

– Forskaren Birgit Stolt menar att vi i Sverige har påverkats mycket av en överhet som haft hjälp av Luthers teologi och understrykt detta med vårt ansvar i världen. Jag tror att den bilden har börjat modifieras. Men visst finns en betoning på ansvaret för medmänniskan hos Luther, där finns en pliktmedvetenhet.

Hur viktigt var det för Luther själv att människor tog till sig den "rätta läran"?

– Jag har precis skrivit en bok där jag suttit och filat på en mening om just det här. Det Luther skrev hade mycket av dialogkaraktär: "Vad betyder det här? Nu ska du (läsaren) få vara med och samtala." Samtidigt var det någonstans tänkt att det skulle fungera som läroböcker. Själv ser jag Luthers skrifter mer som verktyg för att ta reda på: "vad betyder detta för mig?"

– Luthers egen avsikt var inte att splittra kyrkan. Hans övertygelse var att om han påpekade de felaktigheter han såg så skulle folk förstå, och han blev förvånad när de inte gjorde det. Samtidigt menar en

Viktoria Pettersson och Filippa Keller Han satte väl upp plakaten på en dörr? Luther var en person som ville göra skillnad. Han ville inte att enskilda skulle kunna dra nytta av kyrkan för personlig vinning.

Felix Esvik, Max Samuelsson, Rayan Chowdhury och Jonathan Pettersson Han var bra på att leda folk och på att prata. Det var han som spred protestantismen. Det var en mildare version av kristendomen.

Eva Axelsson Jag tänker på vårt plikttänk här i Sverige, att vi inte ska ha så roligt... men Luther lär ha varit en ganska glad typ. Det "Lutherska arvet" som vi pratar om kanske behöver modifieras?

forskare som jag nyligen lyssnade till att det tog upp emot 75–80 år innan åtskillnaden mellan katolicism och protestantism verkligen var genomförd.

En filosofistudent jag pratade med tänkte att Luther nog var en tråkmåns.

– Jag undrar vad jag själv hade tyckt om Luther om jag träffat honom ... Jag tror inte att jag hade tyckt att han var en tråkmåns. Ibland upplever jag honom som jättetrevlig och spirituellt. Jag kan också bli väldigt irriterad när han drar saker till sin spets och framställer sina meningsmotståndare på ett sätt som stänger dörren för vidare samtal. Det är tröttsamt! Och det är klart att hans sätt att se på förnuftet som ”djävulens sköka” provocerar filosofer: ”Klantskalle! Vi som hade så fina resonemang och så kommer någon och säger att det är rappakalja!”

Var Luther gammaldags i sin samtid?

– Det är skillnad på den unge Luther och den äldre Luther. Innan reformationen fick fäste talade han mycket om andlig befrielse, men när han så småningom såg den oreda idéerna i förlängningen ledde till, som till exempel bondeuppror, så tog han till viss del avstånd från dem för att på något sätt få ordning igen.

– De som mötte den äldre Luther kunde nog tycka att han var lite gammaldags. Mot slutet av hans liv gnällde även hans fru Käthe en del på att han blivit så bitter. De utsagor om judar som han gjorde då är fruktansvärt hemska och de måste vi helt ta avstånd från i dag.

Tackar vi honom i för hög grad för vår frihet? Jag tänker att en hel del av det han gjorde och sa samverkade med tidens politiska och ekonomiska maktspel.

– Ibland har vi i kyrkan en tendens att ge Luther patent på ”bra saker”. Vi har lätt att säga att hans idéer var befriande, men i själva verket var det kanske så att det tog många år innan de på riktigt slog igenom. Det gäller till exempel läskunskaper och kvinnors möjligheter. Å ena sidan förlorade många sin möjlighet till högre studier och hamnade i stället i

hemmet, i och med att klosterväsendet försvann i de protestantiska miljöerna. Men å andra sidan hände något bättre på sikt eftersom det fanns frön i Luthers idéer som gjorde att människor vartefter började tänka om.

Är vi ibland lite sloganmässiga när vi pratar om Martin Luther?

– Ja, men det är inte konstigt, för det var han själv också. Och det funkar ju. Han hade helt klart gjort sig i sociala medier!

Var han en flitig samtalare?

– Han var själasörjare och biktfaeder och träffade massor av människor, och han fick mängder av brev och brevväxlade med andra. I dag skulle han förmodligen ha mejlat flitigt och kollat läget med dem som han höll kontakt med.

– Luther kan vara en förebild när det handlar om att beröra. Kyrkan behöver möta människor i sammanhang där de själva är och känner sig trygga. Retreater, kaféer, föreläsningar, boksamtal – det första mötet med kyrkan måste inte alltid vara att komma just till gudstjänsten. Vi behöver finnas med i livet, inte för att göra reklam för oss själva utan för att prata om livets stora frågor på ett respektfullt sätt. Kyrkan bör vara en miljö för samtal.

Om du ska ge din egen bild av Luther, vad blir då viktigast att lyfta fram?

– Han hade en passionerad längtan och förkunnarglädje som tilltalar mig väldigt mycket. Där fanns något brinnande, han hade upptäckt något som han stod för och ville att andra skulle få ta del av det. Livligheten i hans texter, förstås. Sedan för han som sagt jättekonstiga och ofullständiga resonemang ibland, och då blir jag irriterad: ”Varför har du inte rotat mer i det här? Du skulle ha tagit mer tid till det!” På så vis vore det kul att få diskutera en del saker med honom...

Karin Johannesson, präst och lektor i religionsfilosofi vid Uppsala Universitet, är aktuell med boken *Reformation i fem rum* som handlar om Luthers liv och samtid och som är skriven med utgångspunkt i fem teman: missnöje, ångest, tro, kärlek och hopp.

Klas Wikman Jag tänker på reformationen – uppdelningen mellan katolicism och protestantism. Jag vet att Martin Luther spikade upp några punkter på en kyrkport och jag tror att den händelsen har jubileum i år.

Filippa Klint Det finns en stor bild på Martin Luther i Karlstads konferenscenter, men min bild av honom är inte så klar. Jag tänker på kyrkan. Var det inte Martin Luther som sa ”fjädern (pennan) vinner över svärdet”?

Emma Aler För mig finns det två – den första är Martin Luther King och medborgarrättsrörelsen. Den andra är Martin Luther och reformationen, det här med att han ville förändra kyrkan. Han var lite gammaldags.

DU BIDRAR

Foto Malin Wrigstad /IKON

Som medlem är du en del av vår gemenskap oavsett vem du är. Tillsammans vill vi förmedla tro, hopp och livsmening. Vi är en viktig röst i dagens samhälle och som medlem hjälper du till att göra den rösten hörd.

Svenska kyrkan finns för dig genom hela livet. Från dopet, konfirmationen och bröllopet till livets slut med en värdig begravning. Vi firar gudstjänster, mässor och andakter och våra kyrkor är musikscener för tusentals köror och konserter.

Ibland blir inte livet som man har tänkt sig. Därför stödjer vi de mest utsatta i samhället och människor som på olika sätt har hamnat i kris. Vi hjälper människor att

bearbeta sin sorg och finns för enskilda samtal där vi har tystnadspflicht.

Svenska kyrkan erbjuder många olika aktiviteter som t ex öppna förskolor och sammanhang för barn och ungdomar där de kan växa i trygghet och självkänsla. Vi anordnar pensionärsträffar, språkkaféer och mycket mer.

Svenska kyrkan finns också i andra länder och ger stöd till människor som drabbats av katastrofer, svält och konflikter.

Våra ca 3000 kyrkor är en viktig del av det svenska kulturarvet och berättar om vår gemensamma historia. Som medlem är du med och bevarar dem till kommande generationer.

Som ideell kraft kan du engagera dig i kyrkans verksamheter och bidra till en bättre tillvaro för oss alla.

Från 16 år har du rösträtt i höstens Kyrkoval som sker söndag 17 september.

På vår webbsida kan du läsa mer om medlemskapet och hur du blir medlem. svenskakyrkan.se/upspsala/medlem

HÄLSNING FRÅN VÅRA VÄNNER I ZIMBABWE

Samarbetet mellan våra två församlingar har gett oss bättre insikt i våra olika levnadsförhållanden. Personligen har jag lärt mig mycket om hur kyrkan styrs i Sverige.

Dessutom delar vi och ger varandra gåvor, både personligen och på församlingsnivå. Detta visar att vi verkligen är kristna, eftersom gåvorna inte bara är riktade till oss som människor, utan är av kärlek och lov åt Gud, genom hans enfödde son, Jesus Kristus.

Jag önskar att vår relation ska få fortsätta utan hinder, eftersom den visar hur Guds sanna kyrka varken har språkliga eller mellanmänniskliga hinder.

Vi sänder våra solidariska hälsningar till alla medlemmar i Uppsala pastorat med budskapet till alla de heliga i Jesus Kristus som bor i Uppsala stift: nåd och frid från vår Gud, vår fader, och herren Jesus Kristus (Fil 1:1). Det är till min stora glädje som jag sänder dessa hälsningar, och jag hoppas att ni alla mår bra.

I Zimbabwe är det ekonomiska läget kritiskt, men genom Guds nåd strävar vi vidare tillsammans. En av kyrkorna i pastoratet är nästan färdigbyggd. Vi tackar Gud för detta mirakel.

Må Guds nåd alltid vara med er och ge er styrka i vår strävan att nå vårt mål.

Pastor Alex Ncube

EN DEL AV EN FREDSPROCESS

Text Eva Noreborg

Foto Kvinnor för mission

1903 gick de första svenska missionärerna med sina oxkärror över gränsen från Sydafrika till nuvarande Zimbabwe för att starta kristen mission. Femtio år senare bildades Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe, där Svenska kyrkan fortfarande anses vara "the mother church".

2006 inledde Gamla Uppsala församling en vänrelation med Bulawayo South Parish, en församling i Zimbabwe som i dag har tre distrikt. Under åren har representanter för församlingarna regelbundet haft utbyte med varandra, senast 2014 då vänner från Bulawayo South Parish besökte uppsalaförsamlingen i samband med Gamla Uppsala kyrkas 850-årsjubileum.

Därför vill vi ha en vänrelation med Zimbabwe:

Stiftet annonserade efter villiga församlingar. Jag hade arbetat i Zimbabwe i tre år och känner mycket för landet och människorna där. Jag visste att det kan betyda mycket för dem som kämpar att veta att det finns andra människor som tänker på dem och ber för dem.

Att bli vän med någon är en del av en fredsprocess:

Vi lär oss av varandras olikheter. I Zimbabwe har de andra förhållanden att jobba under: diktatur, våld, ekonomisk kollaps. Men människorna där ger en stor glädje, hjälpsamhet och gästvänlighet och vi påminns om att vi tillhör samma världsvida kristna kyrka.

Det jag själv framför allt försökt lära mig är gästvänlighet och att verkligen se den enskilda människan som jag möter.

Det som hände fick inte hända. Han ramlade från låg höjd. Föll från sängkanten.
 Han bröt det vänstra benet, benpipan stack rakt ut då läkaren äntligen kom fram.
 Läkaren satte ihop benpiporna. Det läkte men blev aldrig som förut. Benet höll inte att gå på.
 Det avbrutna vänsterbenet var det ben som burit honom fram till dess.
 Höger ben var kraftlöst efter en annan, misslyckad, operation.

Han blev ofri!

Ingen vill frivilligt vara ofri. Man drabbas av ofrihet. Av sjukdom. Kärlekslöshet. Av fattigdom och murar.

Sanningen ska göra er fria, säger Jesus. Sanningen om vad? Det är väl inte sanningen om att bli sin egen lyckas smed? Eller att allt är möjligt? Ej heller att tvingas delge allt i minsta detalj. Det måste vara något annat Jesus menar. En sanning som handlar om att ge upp, snarare än att kämpa. En sanning som handlar om att ta emot.

Mannen som föll från sängen blev omedelbart oförmögen att gå. Han blev låst. Begränsad. Tung och handikappad. Och på ett ögonblick beroende av andras hjälp. Han fick en rullstol. Men händerna kunde inte ta tag om hjulen på rullstolen. Men så fick han ett erbjudande om permobil.

Permobilens var till en början en metafor för misslyckande. Att det är slut. Det tog ett tag innan det vände. Det tog tre dagar. Då var det tomt på drömmar. Så lät han ladda permobilens och satte sig försiktigt, tog sedan den första turen på sina nya ben.

Han åkte mot ången. Han såg stranden, och gräset, kände vinden i håret. Han såg blommorna. Och han såg muren. Och där fanns en öppning för honom.

Frihet brukar sägas vara möjligheten att kunna välja. Det amerikanska folket tog sig till valurnorna och gjorde det fria valet. Och sen blev det mörkt i väster.

Friheten blev planer på en mur! Herregud! Hur är det möjligt? Friheten, bara för några? För övriga, begränsning.

Men vi fick en frihet att välja. Vi fick friheten att säga ja till Gud, och att säga nej, skriver den kände psalmdiktaren. Möjligheten att välja om vi ska knyta våra händer, eller öppna dem. Öppna dem för kärleken, som är som stranden och som gräset, som är vind och ett oändligt hem. Att säga ja till detta. Trots att det byggs murar oss emellan.

Han stannade permobilens. Nu öppnade sig friheten framför honom. Någon slags överblick. En känsla av rymd. Allt är inte möjligt, tänkte han. Men friheten är möjlig. Han packade ur ryggsäcken, fyllde kåsan med hett kaffe och repade bort papperet från äggsmörgåsen. Sanningen ska göra er fria. En tacksamhet fyllde honom för varje klunk. Tacksamhet för sanningen. Som räcktes honom, när allt blev tomt. Då bara en sak återstod. Att få lov att fyllas, när man är tom. Att få fyllas av ett lugn med det som är. Att få en dag till i frid med min situation och med Gud som är källan till all frihet.

OM

Mer om frihet

Psalm 289 Guds kärlek är som stranden
 Text A Frostensson 1968, Musik L Å Lundberg 1968

”Sanningen ska göra er fria”, Johannevangeliet 8:32–36
 Sackaios möter Jesus, Lukasevangeliet 19:1–10
 Kvinnan vid Sykars brunn, Johannevangeliet 4

FRIHETEN

Text Kristin Windolf Granberg

Illustration Lars-Erik Elebjörk

FÖREATTARMÖTE: ÅKE ÅREDAL OM MÄSTER FRITZ

Text Märten Löfgren

Innovatören Åke Åredal hittade de stora och djupa tankarna om tillvaron hos ett original från Uppsala. Detta ledde till att han förra året kom ut med *Mäster Fritz*. En bok om prästen och mystikern Fritz Olofsson.

– Kyrkan måste öppna upp för mystiken, säger Åke Åredal med uppfordrande röst.

Vi träffas i hans våning på Östermalm i Stockholm. Åke arbetar som entreprenör inom miljöteknik. Hans företag fick 2008 en utmärkelse för en av Sveriges tolv bästa klimatlösningar av världsnaturfonden, WWF.

Fritz Olofsson var på många sätt sinnebilden för ett Uppsalaoriginal. Hans luggslitna uppenbarelse var ofta på språng med sin framåtlutade karaktäristiska gång. Med håret på ända och iklädd svart lång rock kändes han igen av många Uppsalabor. Hans långa utläggningar under frågestunden på disputationer blev ett så pass stående inslag att ordet inte förklarades fritt utan i stället ”nu är ordet Fritz”. Fritz disputerade aldrig själv. Han avled 2008 och mot slutet av hans liv samlades hans troslära i skriften *En mystik troslära*, utgiven av Teologiska institutionen.

– Uppsalabon Marianne Granat presenterade Fritz bok i en studie- och samtalsgrupp om mystik, berättar Åke. När jag läste hans bok upplevde jag att här är en man som skriver om saker jag själv har upplevt i mitt eget liv. Men jag hade inte haft språket. Jag kunde inte uttrycka och förklara mig som mäster Fritz.

Han konstaterar att arbetet med den egna boken gick trögt i början.

– Folk var inte villiga att berätta om sina minnen av Fritz. Men när de förstod att jag kände till det där som uppfattades som konstigt, så började folk prata allteftersom, berättar Åke.

Alla människor, menar Fritz, har möjlighet att uppleva en annan dimension av tillvaron. I varje människa bor en potentiell mystiker. Vi tror att vi är fria men vi är bara begränsat ”fria” i en ytlig värld. Den fria människan är fri från saker och ting och i sitt inre och upplever den mystiska dimensionen. Fritz menar att det inte finns någon frihet, det finns enbart fria människor.

Varför nåddes inte fler av Fritz budskap?

– Vissa menar att han aldrig slutade prata, berättar Åke. Och det stämmer – Fritz slutade ju aldrig. Han visste inte när han skulle sluta. På föreläsningarna satte sig alltid Fritz längst fram. Han kunde få in mystiken i alla ämnen. Det där förstod inte publiken och inte heller professorerna. Fritz djupa insikt var nämligen att allting hänger ihop i en mystik enhet: *unio mystica*.

Folk hakade kort sagt upp sig på Fritz luggslitna utsida och hans komplicerade resonemang och kom inte in i hans inre värld. Därför nåddes människor och kyrkan sällan av hans radikala budskap som av vissa avfärdades som irrläror.

– Jag har inte sett ett spår av hänvisning till Fritz Olofsson i svensk teologi, förutom hos Martin Lönebo, konstaterar Åke Åredal som själv menar att Fritz under sitt liv gjorde en formidabel insats i och med att han lyckades utkristallisera kristendomens kärna, mystiken.

De flesta människor ville eller klarade inte av att lyssna till och ta in Fritz Olofssons budskap. Men det finns trots allt de som har vittnat för Åke Åredal om betydelsen av Fritz tankar och budskap för dem personligen:

– Några säger ”jag blev levande av hans ord” och ”hans ord berörde mitt liv.”

ENLIGT MIG

Text Kalle Sandhammar, chefredaktör Upsala Nya Tidning

Foto Pär Bäckström

Skönt att slippa dig. Du bara ljuger och medierna mörkar sanningen.

*Ovänliga hälsningar
sign ”Frihet åt Sverige”*

Hälsningen på nyårsafton var lika kort som kärnfull. Jag hade skrivit en krönika i tidningen om att jag skulle flytta till Uppsala med min familj, och börja på UNT efter årsskiftet. Mejlet ovan blev min sista kontakt med den förra läsekretsen. Min egen reaktion inför detta förvånade mig.

Men först. Sverige har världens äldsta förordning om tryckfrihet. Den firade 250 år förra året och det finns all anledning att vara stolt över framsynta förfäder som spikade fast grundläggande rättigheter till gagn för det fria ordet. Tillsammans med yttrandefriheten är detta en hörnsten i vår demokrati.

Frihet kommer dock aldrig ensam. Den måste först vinnas och sedan vaktas, och har en ständig följeslagare – ansvaret. Frihet under ansvar.

Var slutar min frihet och var börjar din? Frågan är tyvärr mer aktuell än på länge.

Seriösa tidningar har en ansvarig utgivare. Den grundlagsstadgade rätten för alla att uttrycka sin åsikt innebär inte automatiskt att vad som helst får sägas i min tidning.

Jag tror på högt i tak. Men bara för att man kan avbilda en rondellhund måste man inte göra det, om inte syftet med detta tydligt överstiger den eventuella kränkning publiceringen medför.

Som en del av konspirationen blandar somliga ihop detta med censur. ”Medierna mörkar.” Jag kallar det respekt.

Mejlet i inledningen uttrycker en åsikt som tyvärr inte är helt ovanlig, i en tid av stigande flyktingströmmar. Den dystre själ som skrivit tar plats i en ledsamt lång rad av besvikna människor som hanterar sin stigande frustration över tillvaron med att reducera den till att enbart vara svart och vit. Inte sällan blir det ganska tröttsamt. Denna gång blev jag dock överraskad av min egen reaktion.

Jag kände glädje. Uppenbarligen har min grundläggande tro på alla människors lika värde gått fram under den tid jag företrätt tidningen. Min bergfasta övertygelse om att vi vinner på att se alla färger i tillvaron, och gärna blanda dem. Min vägran att förenkla komplexa problem till en fråga om hudfärg, religionstillhörighet eller etnisk bakgrund. Ett fint betyg.

Tack för din hälsning, den gjorde mig faktiskt glad. Njut gärna av att slippa mig. Fortsätt läsa tidningen och tänk kritiskt kring det som står där. Använd ditt fria ord, men glöm inte att med frihet följer ansvar.

*Vänliga hälsningar
Kalle Sandhammar*

GÄSTKRÖNIKÖR

Kyrkoval

17 SEP 2017

Vi söker valförrättare till kyrkovalet

17 september 2017 är det kyrkoval. Vi behöver nu valförrättare och rösträkna-re till vallokalerna. Är du intresserad? Valsamordnare Marjukka Nylander ger dig information och anmälningsblankett: 018-430 38 11, marjukka.nylander@svenskakyrkan.se Läs mer på svenskakyrkan.se/uppsala/kyrkoval-2017

All wwverksamhet

Svenska kyrkan har något för alla åldrar. Mer info kan du hitta på svenskakyrkan.se/uppsala

Ta med barnen på storsjungande skattjakt!

Ett resesällskap hittar en skattkarta och ger sig ut på skattjakt. De möter många djur och andra figurer och blir tvungna att ta sig fram med både tåg, cykel och båt. Allt sker med hjälp av sång av barn i förskoleåldern och deras föräldrar. I rollerna och sångledandet medverkar pedagoger från Uppsala pastorats kyrkor och kompar gör Niklas Dackborns orkester. Inträde: 40 kr vuxen, 20 kr barn. Alla intäkter går oavkortat till behövande barnfamiljer i Uppsala via Diakonins hus. Biljetter säljs vid entrén. *Storsjung 2017 – Världens skatt* Söndag 26 mars kl 11 och 13.30 på Värmlands nation, stora salen.

Påskens i våra kyrkor

Under stilla veckan fram till annandag påsk firar vi påskens högtid. svenskakyrkan.se/uppsala/kyrkor

Unga vuxna 18+

Klubb Rut Onsdag erbjuder veckomässa och samtal i Salabackekyrkan. [facebook.com/klubbrut](https://www.facebook.com/klubbrut)

Reformationsåret

Håll dig uppdaterad om vad som är på gång i år: svenskakyrkan.se/uppsala/reformationsaret

svenskakyrkan.se / uppsala / program

Det allra senaste veckoprogrammet finner du på vår webbplats.

Konsert för Finlands 100-årsjubileum

Pärlor ur den finska musikkatten, från 1900-talets början till nutid. Sanna Ruohoniemi, musiker, kompositör och musikpedagog i Finska församlingsgruppen i Uppsala, har samlat ihop älskade finska schlagers och visor och arrangerat ett program för den finskspråkiga Ursulakören med kompband. Jubileumskonserten arrangeras av Svenska kyrkan i samarbete med Uppsala kommun. Torsdag 30 mars kl 19 i Helga Trefaldighets kyrka.

Lediga dagar?

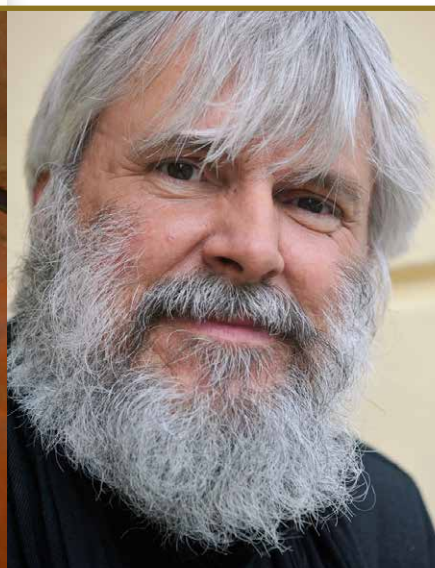
Vill du njuta av god musik, samtal och hembakt fika? Välkommen till musikcafé i Sankt Pers kyrka måndagar 10.30 då vi träffas och sjunger och spelar tillsammans med duktiga folkmusiker. Vi ses 20 mars, 3 april, 3 (ons), 15 och 29 maj.

Ta fasta på kor

En ko ger mjölk, det leder till inkomster, bättre självkänsla och nya investeringar. Och det är bara en del av ko-effekten. Förändringen börjar med en mätt mage. Var med och rädda liv du också! svenskakyrkan.selfstekampanjen

AKTU ELLT

Möt Lina Wolff och Peter Halldorf i författarsamtal

Författarsamtalen i Uppsala domkyrka fortsätter. Efter att Steve Sem-Sandberg nyligen berättat om sin roman *Stormen* följer nu två nya möten: 16 april (påskdagen) kl 15 kommer pastor Peter Halldorf, som skrivit ett flertal böcker om lärjungaskap, det inre livet och den tidiga kyrkans historia och som också på flera sätt är engagerad i ekumeniskt samarbete och retreatar.

Författaren Lina Wolff kom förra året ut med sin andra roman *De polyglotta älskarna* och fick både Augustpriset och Svenska Dagbladets litteraturpris för den underfundiga och tredelade berättelsen om kärlekslängtan, identitet och människors blick för varandra. Samtalet med den lovordade författaren tisdag 18 april kl 18 kommer att handla om makt och kärlek.

Fri entré till författarsamtalen, som leds av prästen Kristin Windolf Granberg.

Nästa nummer av Hopp ute 21 juni

FOTO: MAGNUS ARONSSON/IKON

Samhällsinformation till hushållen

MATRÄTTEN

– FÖR ALLAS RÄTT TILL MAT

Kan en ko förändra liv? Genom ko- och kalvprojektet i Tanzania får familjer som lever i fattigdom en möjlighet till förändring. En ko ger mjölk, vilket leder till en inkomst, stärkt självkänsla, skolgång och nya investeringar. Och det är bara en del av ko-effekten. Förändringen börjar med en mätt mage.

Läs mer om ko-effekten på svenskakyrkan.se/fastekampanjen.

**SMS:a KO till 72 905 och ge 100 kr
Swisha valfritt belopp till 9001223**

PG 90 01 22-3 | BG 900-1223

**SMS:A KO
TILL 72 905
& GE 100 KR**

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av

actalliance